

УДК 657. 6

Ю.А. Бондар, асп.

Кіровоградський національний технічний університет

Застосування принципів внутрішнього аудиту в роботі органів Пенсійного фонду України

Проведено аналіз змісту внутрішнього аудиту в літературі та розкрито деякі його аспекти, зокрема такі, як деталізована характеристика принципів внутрішнього аудиту. Застосування принципів внутрішнього аудиту в діяльності органів Пенсійного фонду України що обумовлено динамікою розвитку самої пенсійної системи.

внутрішній аудит, Пенсійний фонд України, принципи внутрішнього аудиту

Постановка проблеми. Всі існуючі теоретичні розробки вітчизняної наукової думки спрямовані головним чином на організацію зовнішнього аудиту. Важливою віхою в розвитку аудиту стало впровадження в економіку внутрішнього аудиту.

В умовах реформування пенсійної системи важливого значення набувають сучасні методи ефективного управління контролю та аудиту в діяльності Пенсійного фонду України. Невід’ємною складовою частиною роботи в органах Пенсійного фонду України, а саме в організації роботи стає внутрішній аудит. Дослідження питань можливості функціонування внутрішнього аудиту в органах Пенсійного фонду України дійсно є актуальними і своєчасними, що обумовлено динамікою розвитку самої пенсійної системи.

Аналіз досліджень. В економічній літературі поняття внутрішнього аудиту по різному трактується як вітчизняними, так і закордонними авторами. Так, наприклад, Бычкова С.М. вважає, що „внутрішній аудит являє собою елемент системи внутрішнього контролю, організований керівництвом підприємства з метою аналізу облікових і інших контрольних даних” [4, с.21].

На думку Бурцева В.В., „внутрішній аудит — це регламентована внутрішніми документами організації діяльність по контролі ланок керування і різних аспектів функціонування організації, здійснювана представниками спеціального контрольного органа в рамках допомоги органам керування організації...” [3].

З погляду Богомолова А.М. і Голощапова Н.А., „внутрішній аудит (внутрішньогосподарський, внутрішньофірмовий) — складова частина загального аудиту, організованого на економічному суб’єкті в інтересах його власників і регламентованого його внутрішніми документами по дотриманню встановленого порядку ведення бухгалтерського обліку, охорони власності і надійності функціонування системи внутрішнього контролю” [2].

Відомий англійський учений Додж Р., що представив у Росії одну з перших робіт, зв’язаних з міжнародним аудитом, дає своє розуміння внутрішнього аудиту. „Внутрішній аудит є складовою частиною внутрішнього контролю; здійснюється за рішенням органів керування фірми для цілей контролю й аналізу господарської діяльності” [5].

На думку відомих американських вчених Аренса Э.А. і Лоббека Дж. К., внутрішній аудит — це внутрішньогосподарський аудит, що забезпечує адміністрацію

„коштовною інформацією для прийняття рішень, що стосується ефективного функціонування їхнього бізнесу” [1].

Завдання дослідження. Проведений аналіз трактування внутрішнього аудиту в літературі хоч і розкриває деякі його аспекти, проте залишаються невизначеними такі фактори, як деталізована характеристика принципів внутрішнього аудиту, що являється завданнями даного дослідження.

З приведених визначень, що описують поняття внутрішнього аудиту, випливає, що його усе-таки можна ідентифікувати як:

- обмежену незалежність;
- забезпечення регулярного контролю за фінансово-господарською діяльністю економічного суб'єкта;
- регулярне надання інформації з метою прийняття і коректувань, раніше прийнятих управлінських рішень.

Основний матеріал. З цієї причини наступної, не менш важливим аспектом, що визначає умови функціонування внутрішнього аудиту, є установка і характеристика тих принципів, що визначають його особливість і вимоги, пропонувані до нього з боку системи управління Пенсійного фонду України.

До цих принципів відносять: незалежність, чесність, сумлінність, об'єктивність, конфіденційність, професійну компетентність, професійне поведіння.

Відомо, що основним принципом, на якому будується аудиторська діяльність, є принцип незалежності.

З цієї причини функціонування внутрішнього аудиту, виходячи з принципу незалежності, повинне базуватися на особливому організаційному статусі служби внутрішнього аудиту в органах Пенсійного фонду України. Іншими словами, служба внутрішнього аудиту повинна бути незалежна від організаційної структури.

У той же час до задач внутрішнього аудиту входить консультування персоналу Пенсійного фонду України по всіх аспектах, що входить у його компетенцію.

З цієї причини найбільш прийнятним є участь у роботі служби внутрішнього аудиту декількох кваліфікованих у цій області фахівців.

Принцип чесності являє собою, не чесність у звичайному розумінні цього слова, а, скоріше, дотримання внутрішнім аудитором його професійного боргу і загальних норм моралі, а також істинності у вираженні своїх суджень. Дотримання даного принципу визначає довіра навколишнього середовища до діяльності всієї служби внутрішнього аудиту в органах Пенсійного фонду України [1,5].

Наступним принципом, що тісно взаємозалежний із принципами незалежності і чесності, є принцип об'єктивності, що жадає від служби внутрішнього аудиту безсторонніх і вільного від особистих інтересів і конфліктів сторін підходу до проведення аудитування будь-якого напрямку діяльності органів Пенсійного фонду України. По даному принципі внутрішній аудитор не повинний навмисне спотворювати існуючі факти і формувати свою думку, з огляду на думку інших осіб.

Принцип сумлінності припускає обов'язковість проведення внутрішнього аудиту, ґрунтуючись на відповідальному відношенні аудитора до своїх професійних обов'язків і виконанні своїх функцій з визначеною належною старанністю, уважністю й оперативністю [1,5].

Тому що завдання, розв'язувані службою внутрішнього аудиту, торкаються практично всієї діяльності Пенсійного фонду України, то інформація, що входить в інформаційні потоки, досліджувані службою, носить закритий або, точніше сказати, конфіденційний характер як для зовнішнього середовища, так і для ряду службовців

Пенсійного фонду України, яким по роду їхньої діяльності закритий доступ до подібній до інформації.

Якщо виходити з принципу незалежності, то службу внутрішнього аудиту можна представити як сторонню структуру, що одержала доступ до такого роду конфіденційним інформаційним потокам, що накладає на неї деякі функції збереження конфіденційності [1,5].

Відповідно до існуючого визначення принципу конфіденційності аудиторі зобов'язані забезпечувати збереження документів, одержуваних або складених ними в ході аудиторської діяльності, і не вправі передавати ці документи або копії (як цілком, так і частково) яким би те ні було третім особам. Виходячи з даного визначення, внутрішній аудитор зобов'язаний дотримувати принципу конфіденційності як при збереженні їм архіву робочих документів, так і при взаєминах зі штатними співробітниками Пенсійного фонду України.

Принцип професійної компетентності припускає виконання внутрішніми аудиторами Пенсійного фонду України своїх завдань на належному професійному рівні. Даний принцип припускає необхідність постійного підвищення професіоналізму всіх співробітників служби, що обумовлено постійною зміною умов діяльності Пенсійного фонду України, а також нормативно-правової бази, що є основою функціонування внутрішнього аудиту [1,5].

Спираючись на досвід вчених і фахівців в області аудиту країн з розвинутою ринковою економікою, варто мати на увазі, що для більш ефективного досягнення вимог даного принципу необхідно не тільки постійне підвищення знань усіма співробітниками служби внутрішнього аудиту Пенсійного фонду України, але і постійний контроль якості всіх аспектів їхньої роботи, що дозволяє стимулювати підвищення професіоналізму всієї служби.

І, нарешті, останнім з фундаментальних принципів аудиту в цілому і внутрішньому аудиті зокрема є принцип професійного поведіння.

Незважаючи на те, що система управління Пенсійного фонду України очікує від внутрішнього аудиту безпомилкових результатів його діяльності, однак, постійно варто пам'ятати, що внутрішні аудиторі не можуть гарантувати абсолютної точності своїх висновків і рекомендацій.

Висновки. Слід зазначити, що будь-який аудитор, у тому числі і внутрішній, повинний дотримувати пріоритету інтересів тієї соціально-економічної системи, який він служить, і підтримувати високу репутацію своєї професії.

Крім того, внутрішній аудитор в органах Пенсійного фонду України зобов'язаний на всіх етапах своєї діяльності, вирішуючи тієї або іншої поставлені перед ним задачі, виходити з відомої позиції професійного скептицизму, розуміючи, що існує імовірність того, що вся інформація, одержувана їм з різних джерел, може нести деякий рівень невірогідності.

Незважаючи на те, що проходження розглянутим вище принципам підвищує ступінь довіри до внутрішнього аудиту, однак, відсутність вироблення визначених правил, що регламентують порядок практичного їхнього застосування, дозволяє судити про них лише як про високі етичні наміри, декларованих загальними нормами моралі.

Список літератури

1. Аренс А., Лоббек Дж. Аудит [Пер. с англ./ Гл. редактор серії проф. Я.В.Соколов]. – М.: Фінанси і статистика, – 1995.

2. Прочан А.М. Внутрішній аудит. Організація і методика проведення / Прочан А.М., Голошапов Н.А. – М.: „Іспит”, – 1999.
3. Бурцев В.В. Організація системи внутрішнього контролю комерційної організації / Бурцев В.В. – М.: „Іспит”, – 2000.
4. Бычкова С.М. Аудиторська діяльність. Теорія і практика / Бычкова С.М. – Спб.: Видавництво „Лань”, 2000.
5. Додж Р. Короткий посібник зі стандартів і норм аудиту: Пер. с англ.; передмова С.А. Стукова. (Аудит: теорія і практика) / Додж Р. – М.: Фінанси і статистика – ЮНИТИ, – 1992.
6. Терехов А.А. Аудит: перспективи розвитку / Терехов А.А. – М.: Фінанси і статистика, 2001.

Ю. Бондар

Применение принципов внутреннего аудита в работе органов Пенсионного фонда Украины

Проведен анализ содержания внутреннего аудиту в литературе и раскрыт некоторые его аспекты, в частности такие, как детализированная характеристика принципов внутреннего аудиту. Применения принципов внутреннего аудиту в деятельности органов Пенсионного фонда Украины, что обусловлен динамикой развития самой пенсионной системы.

J. Bondar

Using principle internal audit in work organ Pension fund of the Ukraine

The Organized analysis of the contents internal аудиту in literature and reveal;open some his(its) aspects, in particular such, as explicated feature principle internal аудиту. Using principle internal аудиту in activity organ Pension fund of the Ukraine that is conditioned by track record of the development of the most pension system.

Одержано 27.04.10